

หัวข้อโครงการวิจัยส่วนบุคคล	สุขภาพของแรงงานหญิงพม่าที่ทำงานในโรงงาน (The Health of Myanmar Femele Workers in Frozen Seafood Factory, Samutsakorn)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวพร้อมพรรณ ธีเยรสุนทร (Miss. Prompun Thiensuntorn)
ระดับปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขาวิชาสตรีศึกษา สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัยส่วนบุคคล	รองศาสตราจารย์ ภาวนา พัฒนศรี
ปีการศึกษา	2546

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง "สุขภาพของแรงงานหญิงพม่าที่ทำงานในโรงงาน" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการทำงาน ปัญหาสุขภาพ ผลของปัญหาสุขภาพต่อความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิตประจำวันและการทำงาน รวมทั้งการเข้าถึงบริการสุขภาพของแรงงานหญิงพม่าในโรงงานอุตสาหกรรมอาหารทะเลแช่แข็ง เขตจังหวัดสมุทรสาคร ดังนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 10 คน เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสังเกตและสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลประกอบข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษา "สุขภาพของแรงงานหญิงพม่าที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม" พบว่าแรงงานหญิงพม่าบางคนมีอาการเจ็บป่วย เช่น ปวดศีรษะ ปวดตา ปวดหลัง และโรคกระเพาะอาหาร ทั้งนี้อาการของโรสดังกล่าวล้วนเกิดจากการทำงาน ยกตัวอย่างเช่น การปวดตา เนื่องด้วยสภาพการทำงานต้องใช้ความคล่องแคล่วว่องไวของร่างกาย รวมทั้งสายตาในการคัดแยก และเลือกสินค้า ทำให้บางครั้งจำเป็นต้องขาดงาน แต่ปกติแรงงานหญิงพม่าไม่ค่อยขาดงาน หรือมาทำงานสาย ทั้งนี้เพราะส่วนใหญ่อยู่ในฐานะลูกจ้างรายวัน การไม่มาทำงาน หรือมาสาย หมายถึงการขาดงาน และขาดรายได้ในวันนั้น สถานที่ที่เลือกรับบริการสุขภาพเมื่อมีปัญหาสุขภาพแรงงานหญิงพม่าส่วนใหญ่เลือกไปรับบริการสุขภาพจากแพทย์ที่คลินิก และซื้อยาจากร้านขายยาไปรับประทานเอง เพราะอยู่ใกล้กับแหล่งที่พัก และไม่ต้องรอคิวนานเหมือนการไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล ถ้ามีอาการเจ็บป่วยมาก จึงไปรับบริการสุขภาพจากสถานพยาบาลของรัฐ เนื่องจากต้องเสียเวลาการเดินทางและการเสียอันตรายต่อการถูกตำรวจจับซึ่งสร้างความหวาดกลัวให้ต่อ

แรงงานหญิงพม่า นอกจากนี้ยังต้องเสียเวลานานในการรอคิว และพบอุปสรรคในการสื่อสารภาษา ให้แพทย์เข้าใจอาการเจ็บป่วย เพื่อรักษาให้ถูกโรคด้วย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านบริการสุขภาพ และการเข้าถึงบริการสุขภาพทัศนคติต่อคำว่า "สุขภาพดี" พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับระบบสุขภาพและคุณลักษณะของการมีสุขภาพดีน้อยมาก ประกอบกับการทำงานอย่างหนักเพื่อหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว ทั้งยังมีภาระในการหาเงินเพื่อส่งกลับพม่าเป็นหลัก

อุปสรรคการเข้าถึงบริการสุขภาพของกลุ่มแรงงานหญิงพม่า คือแรงงานหญิงพม่าต่างด้าวไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขทั้งที่มีบัตรประกันสุขภาพมีใบอนุญาตแรงงาน เพราะปัญหาด้านภาษาทำให้ไม่ยอมมาพบแพทย์ที่โรงพยาบาลทั้งที่ป่วย แรงงานหญิงพม่าส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุข เพราะขาดการแปลและการสื่อสารในการรักษาโรคนั้น ๆ เป็นภาษาพม่า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ต้องการชี้ให้เห็นปัญหาสุขภาพแรงงานหญิงอย่างแท้จริง เพื่อนำไปสู่แนวทางแก้ไขปัญหาสุขภาพ นำเสนอต่อภาครัฐเพื่อให้ตระหนักถึงแรงงานหญิงพม่าในฐานะมนุษย์ไม่ใช่เพียงหน่วยกำลังการผลิต ตลอดจนเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมในการคุ้มครองแรงงานหญิงด้านสิทธิมนุษยชน ภายใต้กรอบของกฎหมายแรงงาน ให้นายจ้างเคร่งครัดที่จะปฏิบัติตามกฎหมายไม่เอาเปรียบลูกจ้าง ส่งเสริมสุขภาพที่ดีให้แก่ลูกจ้างหญิง แนวทางแก้ไขปัญหาสุขภาพแรงงานหญิง จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน อีกทั้งการสร้างเครือข่ายภายในพื้นที่ และชุมชนของแรงงานพม่าเอง เพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชน และการจัดให้โอกาสการให้เข้าถึงบริการแก่แรงงานหญิงพม่าที่ด้อยด้วย การให้ความรู้เรื่องสุขภาพและสามารถป้องกัน รักษาสุขภาพตนเอง พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายความรู้สุขภาพเพื่อช่วยเหลือชุมชนพม่าในไทยได้ ไม่ให้ถูกมองว่าเป็นภาระของสังคม พาหนะนำเชื้อโรค หรือเป็นพลเมืองชั้นสองต่อไป